

Telegraful Roman.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Sinodul din Arad.

Cuvântarea P. S. Sale, Domnului Episcop diecezan IOAN I. PAPP, rostită la deschiderea Sinodului eparhial arădan din anul 1916.

Cristos a înviat!
Domnilor Deputați!

Urmând dispozițiilor pozitive din legea noastră organică, V'am convocat, Domnilor deputați, pe ziua de astăzi la sediul reședinței noastre episcopalești cu scopul și dorința: ca punându-Vă în vedere mersul afacerilor din această eparhie în cursul anului 1915 și starea lor la finea acestui an, să luăm îndemn de a ne consulta în dragoste creștinească și astfel în bună înțelegere asupra modului cum, și a mijloacelor cu cari și prin cari să putem promova cu rezultatul tot mai bun interesele clerului și ale poporului, pe care îl reprezentăm în acest sinod eparhial.

Și acum, după un an de zile, văzându-Vă iarăși adunați în jurul meu aici, în tocmai cum fiii ascultători, chemați de părintele lor, se adună la căminul părintesc, pe lângă salutul de sănătoasă revedere aș fi dorit să vă pot întâmpina și cu vr'o veste de deosebită bucurie, cum ar fi vestea dorită de încetarea războiului, ce decurge și acum aproape de doi ani; dar în loc de aceasta trebuie să vă întâmpin cu notificarea evenimentului de mare durere, că Esclența Sa Ioan Meșianu, episcopul de pe vremuri al acestei eparhii, mai apoi arhiepiscop al Transilvaniei și mitropolit al bisericii ortodoxe române din Ungaria și Transilvania, chemat de Provedința divină la odihna eternă, a trecut din această viață, cu ziua de 21 Ianuarie (3 Febr.) a. c.

Deși acest cap încoronat, acest arhipăstor providențial al bisericii noastre din Statul ungar, s'a mutat dela noi în vrâstă de 88 de ani, deci bătrân și plin de zile, întocmai ca și patriarhul Avram, cu toate acestea doliul nostru este cu atât mai profund și pierderea îndurată cu atât mai simțită, cu cât tocmai în zilele de grea cumpănă, prin care trecem, ne-am văzut și ne vedem lipsiți de sfatul lui binecumpenit și de conducerea lui înțeleaptă și prevăzătoare.

În fața faptului petrecut însă, ori cât de profund este doliul acesta și ori cât de simțită este pierderea bisericii și a neamului nostru, nu ne rămâne decât: să ne supunem cu blândeță creștinească voinței preaînalte a Tatălui ceresc, și dând expresiune profundei noastre condolențe să-i zicem: «Fericit să fii, vrednicule conducător al neamului și mare arhipăstor al bisericii tale, în veci pomenirea ta».

Dureros ne-a mai atins atât pe noi cât și biserica noastră și trecerea prea timpurie din această viață a arhimandritului de pie memorie Augustin Hamsea, care după o activitate rodnică de patru decenii în serviciul acestei eparhii, a adormit în Domnul la 12/25 Ianuarie a. c. în locuința sa din sfânta mănăstire Hodoș-Bodrog.

De aceea, și până când istoricul nepreocupat va apreția după adevăr și dreptate serviciile, ce repozatul le-a prestat bisericii sale ca profesor, apoi asesor referent al senatului strâns bisericesc dela Consistorul de aici, mai târziu directorul institutului teologic-pedagogic, iar în urmă prepozit sf. Mănăstiri H.-Bodrog, țin de potrivit timpul și locul, să accentuez două momente esențiale din sfera activității sale ca prepozit al pomenitei mănăstiri.

Primul este faptul că, prin zelul său creștinesc, prin tactul său pastoral și prin darul vorbirii sale în mod convingător, din mănăstirea prea puțin cercetată mai înainte, a făcut adevărat izvor de curățenie, de alinare și de vindecare a durerii ranelor sufletești ale credincioșilor.

Iar al doilea moment este adevărul, că lui îi mai revine și meritul, de a fi scos la iveală de prin arhivele statului și ale erariului militar documentele, cari au servit delegațiunii noastre congresuale de bază la intentarea procesului contra ierarhiei sârbești pentru mănăstiri; documente pe baza cărora Tabla regească din Budapesta a enunțat prin sentință, că mănăstirile sunt donațiuni regale, date întregii poporațiuni gr. or., care pe atunci nu era despărțită după naționalitate, cum e despărțită astăzi, ci forma o biserică comună, prin urmare Sârbii nu ne pot denega îndreptățirea de a ne reclama dreptul de jurisdicțiune asupra părții, ce ne revine din mănăstirile din Banatul timișan.

Cât de mult a aprețiat Consistorul nostru acestea și alte vrednicii ale repozatului pomenit, va fi destul să accentuez, că i s'a aranjat o înmormântare corespunzătoare atât poziției sale sociale și oficiale, cât și demnității sale personale, astfel că: în considerație la comuna cația aproape împedecată prin desghetul drumului, Consistorul a angajat pe speșele diecezei tren separat, cu care a plecat și s'a reîntors inteligența de aici, care în număr însemnat a grăbit să-i deie repozatului onorul ultim.

Să dăm dară și noi la acest loc expresiune durerii pentru trecerea dela noi a acestui fiu devotat al bisericii noastre, rugând Provedința: «Să deie sufletului lui odihna eternă».

Referitor la mersul și starea afacerilor, cari au să fie obiectul consultărilor și îngrijirilor noastre în sesiunea de acum — și până să urmeze rapoartele generale și speciale ale Consistoarelor noastre, vă prezint următoarea icoană:

1. Numărul poporațiunii pe teritoriul Consistorului nostru din Arad a scăzut în 1915 cu 3509 suflete, ceea ce este urmarea naturală a faptului, că a scăzut numărul nașterilor și a crescut mortalitatea.

2. Avem 36 de stațiuni învățătoarești, cari stau vacante și nu se pot îndeplini din lipsa de reflectanți.

Avem mai multe școli admoniate parte pentru defectuositatea edificiului ca atare (scund, întunecat, nu are ferești duble, nepodit etc.) parte că salele de învățământ nu ar fi ajustate conform recerințelor instrucțiunii, iar în partea cea mai mare pentru progresul nemulțumitor din anumite obiecte de învățământ.

Avem 78 stațiuni învățătoarești cu salariu neîntregit, dar avem multe și de celea cu salariu întregit prin ajutor de stat, dar aceea întregire nu se pune în curgere dacă subversează una ori mai multe dintre excepțiunile atinse.

Și mai avem apoi și cazuri de acelea în cari, la intervenirea noastră înaltul guvern a dat parohiilor respiriu pentru aducerea școlilor lor în stare corăspunzătoare, dar n'a pus în curgere și ajutorul de întregire a salariului învățătoresc măcar pe durata războiului, de și se știe, că reparările și adaptările nu se pot efectua acum din lipsa de întreținători, lucrători și cărașie.

Între orașele provinciale, Aradul nostru e unul dintre cele mai fruntașe, are un mare contingent de tot soiul de măestri, și totuși numai cu

FOIȘOARA.

Amănunte nouă despre S. Clain și G. Șincai

de D. Ioanovicu,
stud. în fil.

(Fine.)

Condiția principală era acum simplă: cunoașterea aprofundă a limbii române. Încunoștințea apoi, cu aceeași dată, cancelaria aulică cerându-i susținerea și pe mai departe a censoratului românesc deosebit de cel sârbesc și de cel ruten și să ia dispozițiuni pentru plădirea lui: pe censor — ca ofician public — din fonduri publice, ear pe corector, care servește exclusiv tipografiei, din venitele acesteia.¹

Cu mult înainte de înștiințarea consiliului locotenențial capitolul orădan primise știrea că a murit Clain, prin o scrisoare a lui Șincai din 18 Mai. Șincai roagă capitolul să intervină ca de aci încolo postul, pe care l-a avut până acum un singur, să se încredințeze la doi Români: unul să fie censor și altul corector. Aceasta s'ar putea face — în felul cum a făcut episcopul de Muncaci cu censoratul

ruten — mai ușor când s'ar numi censor un canonic de la Orade, ear el să fie numit corector cu salariu urcat. Să nu zăbovească cu propunerea de candidați, căci și până acum a petiționat unul (Onișor), ear la alegerea lor «să se țină în seamă și ostenelele lui».¹

Capitolul orădan însă — în fruntea lui sta S. Vulcan ca «archidiaconus seu lector» — n'a pornit lucrul în felul cum voia Șincai. Ei propun pentru postul vacant 4 inși fără de a cere însă ca să fie numiți 2 dintrânși. La locul prim e Ioan Corneli, canonic onorar, care tocmai atunci — în urma rescriptului regesc din 7 Martie — fusese scos din postul de «prefect al școlilor naționale» în care servea 14 ani, câștigându-și încrederea și mulțumirea deplină a episcopului și a directorului școlar.² Capitolul îl propune ca pe cel mai vrednic de acest oficiu. În rândul al 2-lea vine Petru Maior «parohul Reghinului și arhidiacon Gurghiuului, bărbat cu erudiție solidă», apoi G. Șincai corector la tipografia univ. și Const. Farcas; pe acesta cu adaosul că nu știu să-și fi terminat studiile teologice. Consiliul locotenen-

țial — 14 Oct. 806.¹ însă recomandă în locul al 3-lea pe oarecare Mihael David «Parohum Gonyetensem». Șincai fu scos dela început dintre candidați. Motivul e că în urma etății înaintate vederea îi e slăbită intrată încât nu mai observă greselile mărunte în tipar. În 26 Nov. votul acesta e înaintat cancelariei aulice. De dreptul aci sosește în ultimul moment și petiția lui Ioan Onișor. Se vede că înzistase la careva dintre membrii consiliului locotenențial — unde ocupa de 1 an și mai bine funcția de «diurnist» («moderna diurnistae statio») — ca să fie propus și va fi primit promisiunea că-l propun dar numai la locul al 3-lea, pentru că n'are studii teologice. El cere cu înzistență să fie numit censor, ca unul care a fost 5 ani corector la tipografie (cu leafă de 1 florin pe zi) de unde l-a silit numai boala să plece. Spune că motivul pentru care e lăsat la locul din urmă între candidați, e că a studiat dreptul și nu e teolog, «deși această ocupație nu pretinde tocmai pregătire teologică».² Votul cancelariei e pentru Corneli — dat 5 Dec. 806. — M. Sa îl întărește pe acesta; numirea e comunicată consiliului locotenențial în 24 Aprilie 1807.

¹ Arhiva stat. act. cancel. Nr. 11890. Scri-soarea de recomandare a episcopului e publicată de I. Ardeleanu în *Unirea* Blaj 1901 pp. 35 și 43. Nu consună cu resumatul din rap. cancelariei, în-trucât aici sunt 3 candidați.

² *Ibidem*. 807. Nr. 3751.

Șincai suplinise toată vremea aceasta pe censor. Înțelegând acum că a fost numit altul, el își cere — 11 Iulie — plata¹ și se pregătește să plece.² Dar Corneli nu grăbi să-și ocupe locul. El cere, prin episcopul S. Vulcan, — dt. 8 August 807 — să i se solvească suma de 569 fl. ce-i compet ca diurn pentru inspecțiile făcute ca «praefectus scholarum nationalium» în decurs de 14 ani fără să fi cerut plată, căci altcum nu poate veni la Pesta să-și ocupe locul.³ În toamnă — 18 Spt. — cancelaria îi votează suma cerută «ex fundo studiorum». Corneli ezită însă și după aceasta. În urma numirii lui Vulcan de episcop în capitolul orădan se face o promovare generală,⁴ și astfel locul cel

¹ Al. M. Marienescu, *Petru Maior* p. 25. nota 16 și și adnexe.

² v. Scrisoarea lui Șincai către Corneli: *Unirea* 1901 p. 27.

³ *Arhiva stat. act. cancel.* Nr. 8888.

⁴ *Ibidem* an. 1808. Nr. 778. M. Sa — după aprobă, în 18 Dec. 807, promovarea propusă de episcop prin consiliu și cancelarie și propunerea de a conferi locul vacant lui Corneli, numește — în 29 Ian. 808 — cu act special pentru fiecare pe «Iosephus Szilágyi arhidiaconum s. lectionem» în locul lui Vulcan; Alexius Pötsy primeste «primicerius s. cantoratus» în locul lui Szilágyi; Ioan Radnothy «ecclesiarchatus s. custodiat» în l. lui Pötsy; Simeon Bran «munus scholasticus canonicus s. professor rituum et canonicus» în l. lui Radnothy; ear în locul lui Simeon Bran e numit «cartofilax s. cancellarius et canonicus» I. Corneli.

¹ *Arhiva stat. act. cancel. aul.* an 1806 Nr. 8007.

¹ Scrisoarea e publicată în *Unirea*, Blaj, 1901 p. 19.

² Corneli petiționează din nou pentru postul perdut și e sprijinit de directorul școlar și de capitolul orădan; intraceea competează la censorat și e numit; v. act. cancel. aul. 1808 Nr. 2352. și *Unirea* 1901. p. 51.

mare greutate ne-am putut angaja întreprinzători, cari să strafeforme edificiul vechiu din vecinătatea localităților consistoriale în sale de învățământ, pentru preparanți și teologi și să renoveze și edificiul Consistorului conform trebuințelor. Și dacă aici în centru obvin atari greutăți și lipse de întreprinzători, este de înțeles, că pe la satele îndepărtate și situate pe la poala munților, nici vorbă nu poate fi de vr'o edificare, reparare ori adaptare ori chiar și numai de o reparare cât de mică, pe timpul războiului.

Le-am atins acestea cu scopul, să binevoim a lua cunoștință despre starea lucrului și în consecință și măsurile recerute, pentruca și unor atari învățători să li se ușureze traiul vieții.

3. Frecvența școlară din anul 1914/15, a scăzut cu 15% față cu anul școlar 1913/1914, ceea ce se explică cu împrejurarea, că băieții obligați la frecvența școlii sunt reținuți la lucrările economice de casă și de câmp.

4. Din numărul de 322 al învățătorilor din acest district (învățătoarele nu sunt socotite) sunt obligați la miliție 252, adică numai ceva mai puțin de 3 din patru părți.

Din aceștia

au căzut ca eroi pe câmpul de luptă	8
au devenit prizonieri	21
sunt în serviciu activ	97
sunt liberați ca neapți pentru front	40
la intervenția noastră s'au absolv.	86

De tot . 252

5. Din averea bisericească și școlară s'a investit în anul 1915 în realități de tot: 10,958.23 pecând în 1914 s'a investit 142,460.28 iar 1913 . 154,897.30

6. Dăruirile benevole pentru împodobirea bisericilor noastre s'au redus peste 50% încă din anul 1914, căci pecând valoarea acestor dăruiri în 1913 a fost de 52,107 cor. 19 fil. pe atunci în 1914 a fost numai de 23,851 cor. 70 fil. iar în 1915 numai de 22,364 cor. 24 fil.

Din această împrejurare însă nu are să se facă deducțiune la slăbirea sentimentului de jertfă a credincioșilor nostri față de biserica noastră străbună ca instituțiune divină, și nu se poate face asemenea deducțiune nici de aceea, pentru că este știut, că asemenea dăruiri, bărbații le fac în conștiință cu soțiile și acestea în conștiință cu soții lor, cari în cursul timpului, în cea mai mare parte au fost absenți dela vatra lor familiară.

De altcum jertfa ce nu s'a pus pe altariul bisericii ca atare, s'a pus pe altariul umanității și a iubirii de aproapelui, pe care s'a pus de zece

și de o sută de ori mai mult chiar și numai în colectele întreprinse de autoritățile militare și civile.

Că sentimentul de jertfă a clerului și a poporului nostru n'a slăbit, afară de alte împrejurări cunoscute și D-niilor Voastre, Domnilor deputați, dovedește faptul, că pe discul ordonat de noi prin pastorală emisă din prilejul războiului, s'a adunat o sumă de 20,000 cor. care s'a pus la dispoziția prefectilor comitatensi, spre distribuire între familiile rămase după cei duși la război și avizate la ajutor.

În a doua colecție ordonată de noi în 1914 spre scopul ajutorării celor nenorociți în război, s'a adunat 28,000 cor. 14 fil. care sumă s'a trimis la timpul său destinațiunei sale, și acum fiind în curgere și la noi colecta pentru orfelinatul din Sibiu, avem speranța să o încheiem cu posibilul rezultat așteptat.

După toate acestea repetând salutul creștinesc «Cristos a înviat», declar sesiunea sinodală ordinară a anului 1916 convocată pe ziua de astăzi de deschisă!

Sinodul din Caransebeș.

Cuvântarea Preasfinției Sale, Episcopului Dr. E. MIRON CRISTEA, rostită la deschiderea sinodului eparhial din Caransebeș.

*Cristos a înviat,
Domnilor Deputați!*

Această sesiune a sinodului nostru eparhial trebuia să se întrunească încă în anul trecut — 1915, — ceea ce nu s'a putut face, după ce consistorul nostru, din cauza situațiilor excepționale, în care atunci se afla o mare parte a eparhiei, a decis a se amâna termenul alegerilor de deputați pentru sinod pe mai târziu. Ținutul de sud al eparhiei făcea adică parte din însuș teritoriul de război sudic, iar altă parte era declarată ca teritor de război, unde orice mișcare e supusă măsurilor militare excepționale.

De altă parte marea majoritate a bărbaților-membri în sinoadele parohiale și cu dreptul de alegători în biserica noastră, era și este și acum concentrată la oaste, și pe toate fronturile de război își face datorința, nu numai spre mulțumirea superiorilor comandanți, ci adeseori spre admirația lor, dovedind pretutindenea prin noi fapte, atât tradiționala alipire și fidelitate a poporului nostru românesc către tron și patrie, cât și un eroism, recunoscut de factorii competenți și de mulțimea medaliilor și

decorațiunilor împărțite la ordinul preînalt al însuș Maestății Sale Regelui.

Regimentele 43 și 61 de infanterie și 8 de honvezi, precum și celelalte Reg., recrutate de pe teritoriul eparhiei noastre, precum am cetit cu toții, au fost numărate între cele mai viteze din armata monarhiei.

Am atins aceasta și pentru faptul, că ținuta ostașilor-fii ai bisericii noastre este totodată și mândria bisericii noastre, care a crescut poporul nostru de veacuri în credință către tron și patrie, știut fiind cum d. e. biserica noastră nu numai în cursul unei sfinte liturgii se roagă și pomenește de v'ro 9 ori pe Domnitorul țării, căruia Dumnezeu «mai ales să-i ajute întru toate și să supuie picioarelor lui pe tot dușmanul și contrariul», ci până și la o simplă festanie sau sfințire de apă, care atât de des se oficiază în casele tuturor credincioșilor noștri, chiar cântarea principală, tropariul, cere «biriună împăratului și regelui nostru asupra celor potrivnici».

Deși biserica este o instituțiune cu menirea de-a pregăti mântuirea sufletului în lumea viitoare, totuși biserica dreptcredincioasă, precum vedeți, cultivă în măsură mai largă decât oricare alta și virtuțile cetățenești: credința către: «*prea înălțatul nostru Împărat și Rege și țara aceasta*», cerând asupra lor tot belșugul și toate darurile și binecuvântarea ceriului. Avem parohii, de unde sunt duși la oaste și la lucrări militare 1000, 1500 și mai mulți bărbați. Lipsește floarea bisericii vii, partea cea mai conștientă a ei.

Cum atât în patrie, cât și în alte corporațiuni lumești fără conducători pe viață au aflat de necesar și bine a-și prelungi mandatul și responsabilitatea până după război, era indicat și logic, ca mai ales biserica, în frunte cu factori și corporațiuni ierarhice pe viață, încă să evite a face alegeri, când fruntea alegătorilor își împlinește departe de casă suprema datorință de cetățeni.

Dară în urma morții acum în Domnul decedatului nostru mitropolit Ioan, consistorul mitropolitan a dispus facerea alegerilor pentru congresul național-bisericesc și astfel în eparhia noastră, care în restimpul acesteia a rămas departe de zona războiului balcanic, s'au făcut și alegerile pentru acest sinod.

Venerat Sinod!

Bucurându-mă de reîntrirea în cadrele constituționale a vieții noastre bisericești, am să vă atrag luarea aminte asupra faptului, ca deși

în multe privințe am fost stingheriți de stările excepționale, ce domnesc pretutindenea, totuși pe lângă toate piedecile și greutățile elementare, ce mereu se ivesc, afacerile eparhiei au făcut în cei mai mulți rami de activitate pași spre progres. Îndeosebi după ce ni-au succedat a salva școalele noastre populare, regulând tocmai în timpul acesta al crizelor financiare, al potopurilor și al războiului mondial, salariile învățătorilor și zidind edificii corăspunzătoare legii și cerințelor pedagogice, cum altă dată în decenii întregi nu s'au făcut, am început cu înzistență mai mare controlul și revizia socoților bisericești din parohii, ceea ce a dat mult de lucru, mai ales că în unele părți era de zeci de ani neglijat acest teren. Dar bunul început va trebui continuat cu toată energia, în interesul administrării corecte a averilor din parohii.

Stăruințelor repetate a celor dela conducerea eparhiei este a se mulțumi și îmbucurătorul fapt, că tocmai în aceste timpuri anormale ni-a succedat a pune capăt deficitului dela fondul general, care de un șir lung de ani s'a susținut în socoțile consistorului și încă un timp tot crescând. Echilibrarea aceasta promitea a fi statornică, dacă din cauza războiului nu ni s'ar fi redus cu zeci de mii venitele din pământul rămas neesarendat și nelucrat. Astfel nu din vina noastră boala deficitului iar ne amenință. Deci ni se împune până la reîntrirea împrejurărilor normale cea mai posibilă cruțare.

Amintire merită mersul normal și îmbunătățit al afacerilor dela librăria diecezană, unde pe lângă c'am cumpărat litere noi și o presă și cele aparținătoare cu 17,000 cor. plătite, am ajuns în situațiunea mulțumitoare de-a achita anu! acesta toată datoria la consistorul eparhial, solvind în anii din urmă în capital și interese aproape 28,000 cor.

În toiu multelor supărări și cazuri de jale, câte le resimt în anii din urmă toți cetățenii țării și cu ei fiii bisericii noastre, ne-a ajuns la începutul anului acestuia și moartea I. P. S. nostru arhiepiscop și mitropolit Ioan, care peste 40 de ani a condus ca arhipăstor eparhia soră a Aradului și mai în urmă arhidieceza Transilvaniei și mitropolia ortodoxă română din patrie, întărind cu ajutorul conlucrătorilor și a credincioșilor săi în măsură însemnată așazămintele bisericii spre binele și progresul tuturor.

În asemenea timp de generale năcazuri și de suletească dogoreală, au simțit desigur toți credincioșii eparhiei noastre o răcoritoare și binefăcătoare rourare, când au aflat despre fapta plină de dragoste față de biserica noastră și de poporul ei a acum fericitului nostru fondator Dr. Petru Borlovan dela Bocșa-montană, cere a testat din întreaga sa avere de peste 195,000 cor. și din o frumoasă casă din Bocșa-montană spre scopuri bisericești și umanitare aproape tot, afară de circa 17,000 cor. date fratelui său Dumitru, un țaran fruntaș din Sălbăgel. În absența referentului ordinar, luând însumi în mână regularea acestui lăsamânt, ni-a succedat cu ajutorul factorilor bisericii noastre și a altor fruntași din partea locului nu numai a evita orice proces cu rudele, ci a înșira și pe fratele fondatorului între binefăcătorii eparhiei, întrucât a acceptat transacțiunea de a abzie în schimbul unei potrivite rente anuale pe viață în favorul bisericii de capitalul ce i compete. Astfel totul a decurs neted și averea am luat-o în primire, achitând unele legate conform dispozițiunilor testamentare.

Cel mai îmbucurător însă din toate momentele vieții noastre ob-

din urmă de canonic rămâne vacant. Corneli e propus de Vulcan și aci la locul prin (apoi vine «Iosephus Papp Dalyai canonicus onorarius, v. Arhidiaconus parohus Nagy-Lelaiensis» și Nicolau Vitez canonic onorari și «par. Nagyürögdienensis») cu observarea că, dacă M. Sa se va miștosi a-l numi, pentru censoratul din Buda, el are îndată alt om mai tot atât de bine pregătit. Vulcan se gândea la Petru Maior, căruia încă începea să-i ardă pământul sub picioare la Reghin. Corneli e numit canonic și renunță la censorat. Consiliul locotenențial cere, în 28 Martie, episcopului de la Orade propuneri.

În toată vremea aceasta Șincăi purta la tipografia din Buda agendele de censor.

¹ Ibidem. Nu se găsește scrisoarea lui Vulcan, ci în raportul cancelariei se zice: «jam in promptu adsit aliud individuum pro censoris officio requisitas qualitates huic minime secundum».

² At. M. Marienescu Petru Maior p. 54. adnexa VII. II.

³ S'ar părea că I. Corneli a stat totuși în Buda censor la tipografie judecând după textul din decretul de numire în l. de canonic: «reflexione meritorum quae idem tum in cura animarum, quam et in censura et correctione librorum valachicorum penes dictam typographiam, R-ae U-tis Pestanae singulari sua vigilantia sibi computavit» (v. act. cancel sub Nr. 778. an 1808.), dar actual tipărit de Al. M. Marienescu în: Petru Maior la adnexe p. 49 desminte această părere.

Vulcan se pare că l-a propus și pe el — în locul al 3-lea, consiliul locotenențial însă și cancelaria aulică îl delătură definitiv dintre candidați «ob aetatem iam provec-torem» precum și pe Farkas pentru lipsa studiilor teologice. Rămân astfel candidați: 1. Petru Maior care și-a terminat «cum laude» studiile de filosofie și teologie la Roma, cele de drept canonic la Viena, știe limbile latina, italiana și greca, cunoscut de episcop foarte bine ca om cu însușiri alese și recomandat cu stăruință. 2. Mihail David, absolvent de teologie de 3 ani servește ca preot. 3. Alexie Aaron, de 15 ani în slujbă preotească, «foarte versat în literatura românească». M. Sa numește pe Petru Maior; consiliul locotenențial e înștiințat în 2 Sept. 1808.

Șincăi de mult perduse nădejdea de a-și asigura aci un loc de refugiu pentru bătrânețele sale. Decum înțelese că dela Orade nu s'au luat dispoziții în sensul dorințelor lui, văzând că numai unul e numit urmaș lui Clain, el scrie lui Corneli, că s'a convins că «locul acesta nu-i prieste» și se va duce unde-l va învăța Dumnezeu. Ezitarea lui Corneli îl mai opăcește; în primăvara anului viitor însă se pregătește din nou, și definitiv, de plecare. În scrisoarea din 3 Iulie 1808 mulțumește lui Vulcan că a fost propus la pos-

¹ Arhiva stat. act. cancel. aul. an 1808 Nr. 9181.

tul de censor, atingând numai cu o ușoară aluzie rugăminte ce o făcuse de a se desface acest oficiu în 2 părți, dintre cari una ar fi fost harnic s'o ia asuprași. Il asigură că-și va da toată silința ca să-i fie în oarecare chip recunoscător și-l roagă pentru un ajutor în calea care-l va duce către un adăpost la sfârșitul vieții, la comiții Vass¹, departe de ai săi, dintre cari neînțelegerea și răutatea oamenilor îl alungase cu sufletul plin de amărăciune. Acum fiind noul censor numit, Șincăi părăsește pentru totdeauna Pesta. În curând se vede singur, părăsit și uitat de toată lumea. Numai grija și pustiul s'au aținut mereu pe urmele pribeagului încărunțit. Ele au călcat alături cu dânsul prin pravul drumurilor, au veghiat la patul celui ostenit de viață și au ținut muribundului lumina la capătăiu.

Vorbe înțelepte.

Simțirea e isvorul fericirii noastre, care poate se devină isvor de miserie numai în casul, când ni se înveninează inima, sub povara răutății.

¹ v. Unirea Blaj 1901 p. 27.

² Aflu de la o persoană bine informată, că familia contelui Vass păstrează și astăzi un mare număr de manuscrise rămase dela Șincăi.

ștești a ultimilor ani este, că acest lung și crâncen război a reînviat cu elementară forță viața bisericească în sufletul poporenilor noștri. În ziua năcazului s'au întors mulți spre calea lui Dumnezeu, pe care în zilele bune îl uitaseră. Cei de acasă au început a trece mai des pragul bisericilor și a se ruga pentru cei duși la oaste; iar aceștia — atât cei din front, cât și cei din spitale, — în fața morții și a primejdiilor împreunate cu războiul au fost cuprinși de-o sete nestăpânabilă după cărți de rugăciuni și lectură religioasă ca nicidecum altă dată în tot trecutul lung al neamului nostru și al bisericii lui. Zilnic am trimis cei dela cârma bisericii în toate părțile ce-am avut și ce-am putut, atât din mijloacele proprii, cât și dela consistor; dar e regretabil, că nici biserica și nici asociațiunile noastre culturale n'au făcut cu un sistem bine stabilit totul ce se cerea în această cauză importantă.

Decenii întregi ne-am năzuit și căznit a cultiva în poporeniile noastre simțul de cetățean și a le deștepta dragostea după lectură religioasă. Progresul era încetinel. Deodată însă războiul ne-a întrecut pe toți. Dar ce s'a făcut în scopul acesta, e mult prea puțin față de uriașele trebuințe ce se tot ivesc.

Deaceia Venerabilul sinod ar face și acum un mare bine fiilor eparhiei și ar stăpâna mult sufletul lor însetat după mângâiere sufletească, dacă ne-ar indica sau chiar procura ceva mijloace mai potrivite, spre a satisface în măsură mai mare cererile celor ne apără tronul, țara și moșia, mai ales că te doare inima, când citești scrisorile ostașilor din diferite locuri și nu poți să le împlinești dorința așa precum ai voi, întărind astfel tot mai mult și legătura dintre ei și biserică, sau mângâindu-i poate tocmai în ultimele momente ale vieții lor încheiate cu glorie.

Domnilor deputați!

Este o veche dorință a clerului nostru pastoral, descoperită în atâtea rânduri în conferințele sale, și e totodată și o trebuință umanitară a bisericii, înființarea proiectatului fond de penziune și de ajutorare. În două anchete mari, iar mai la urmă în mai multe conferințe, preoțimea și-a spus dorințele sale, cari au culminat mai ales în cererea, de-a se face îngrijire mai bună pentru văduve și orfani, ceea ce în proiect s'a acceptat pe o bază, ca început, nu numai largă, ci putem zice laudabilă chiar. Eu țin împreună cu preoțimea, că-i timpul suprem ca ideea să iee odată ființă. Va fi de sigur greu, ca încă acum la început să se facă ceva desăvârșit, care să satisfacă dorințele tuturor. Va fi deajuns, să se facă numai un început bun și experiențele din viitor ne vor da putința a face la proxima revizie a statutelor îmbunătățirile de lipsă, perfecționând tot mai mult temeliile acestei instituții. În numele clerului pastoral vă cer, să vă ocupați cu de-a-dinsul de această cauză, cu se va putea și veți crede a fi mai în interesul bisericii.

Rugându-vă, să ne indicați și alte eventuale căi și mijloace de a înainta și în direcțiunile, în cari fie din lipsa de putere, fie din cauza împrejurărilor, încă n'am putut progresa de-ajuns: declar sesiunea prezentă a sinodului eparhial deschisă.

Paștile în spitalele militare din Brașov.

Brașov, Aprilie 1916.

În Sâmbăta „Sfintei Invieri” după prânz s'a împărțit în parcul din fața spitalului de rezervă Nr. 1 din Brașov daruri de Sf. Paști, aduse soldaților răniți, fără considerare de lege și neam, — de către Reuniunea femeilor române din Feldioara. O zi frumoasă de primăvară. Soldații răniți, în cinstea cărora s'a făcut această sărbătoare de caritate, umpluseră parcul, în mijlocul căruia pe o masă decorată cu un deosebit gust și iscusință, — merit al neobositei surori de caritate d-na Virginia Brănișce — erau aranjate darurile pentru soldați: 250 cozonaci, 500 ouă albe, 250 pachetele cu țigăre și tutun, iar pe seama fiecărui soldat român încă câte un esemplar din „Cartea Soldatului II.” dăruite în număr de 550 pentru spitalele din Brașov, de către Redacția „Gazeții Transilvaniei”, 30 bucați dela d-na Elena Săbădeanu, prezidenta Reuniunii femeilor din Feldioara, și 20 dela d-na Constanța C. Popovici, cari s'au distribuit în ziua Invierii, cu ocaziunea împărțirii Sf. Paști între soldații din spitalele militare, de către preotul militar Victor Păcurariu, iar a doua zi de Paști, tot de dânsul la serviciul divin militar în Codlea, — între soldații garnisoanei de acolo.

La împărțirea darurilor, pe lângă reprezentanța Reuniunii femeilor române din Feldioara: D-na prez. E. Săbădeanu, viceprez. d-na Sporea, apoi domnișoara Păru și patru membre ale comitetului Reuniunii femeilor din Feldioara, împreună cu secretariul Reuniunii, d-l învățător Sporea, — au mai participat: d-na M. Băulescu, prezidenta „Uniunii femeilor române”, d-na Vlaicu, mai multe surori de caritate și alt public. Prea stim. d-na contesă Măkes, prezidenta „Crucii Roșii” din Brașov și Prea On. Domn Dr. Tschudi, generalul garnisoanei și al spitalului din Brașov, și-au scuzat absența, ocupați fiind în acel timp.

Preotul militar Victor Păcurariu a salutat reprezentanța Reuniunii femeilor române din Feldioara și publicul prezent, mulțumind în cuvinte calde Reuniunii, pentru frumoasele daruri de Paști, iar inv. Sporea, secretarul Reuniunii, cu o vorbire potrivită prezintă darurile pentru soldați și conform vechiului obicei ciocnește un ou de Paști cu prezidenta Reuniunii donatoare, d-na E. Săbădeanu.

S'a început apoi împărțirea darurilor pentru soldați, iar doamna contesă Măkes, ca prezintă a „Crucii Roșii” din Brașov i se trimite din partea „Reuniunii femeilor române” din Feldioara un frumos buchet de flori, și tot astfel primesc și celelalte surori de caritate câte un mănunchiu de flori, în semn de atențiune din partea Reuniunii.

Un participant.

Incunoștințare.

Se aduce la cunoștința celor interesați, că examenele private în secțiunea pedagogică a seminarului arhidiecezan „Andreian” de pe cursurile I-III se vor ține, începând din 9/22 Maiu a. c. iar examenele de pe cursul IV începând din 6/19 Maiu a. c.

Sibiu, 28 Aprilie 1916.

Direcțiunea.

Războiul.

La frontul rusesc au fost ciocniri mărunte de posturi, pe la Garbunowka, terminate cu respingerea dușmanului, iar la frontul italian dușmanul a deschis foc energetic de artilerie pe unele locuri, apoi a atacat cu multă înverșunare, dar atacurile sale au fost respinse. În Balcani e liniște.

La frontul dela apus Francezii au făcut încercarea se între în tranșee germane, dar au fost bătuiți. Nemții și-au întărit bine pozițiile cucerite în zilele din urmă. Aeroplanele germane sunt în plină activitate. Din ele s'au aruncat bombe cu bun succes asupra unor fabrici de ale dușmanului.

Conflictul dintre Germania și America e aplanat. Presidentul statelor unite americane, domnul Wilson, a luat la cunoștință răspunsul Germaniei.

NOUȚĂȚI.

Esamele de maturitate la școalele secundare române din Brașov se vor ține în zilele următoare: esamele în scris în 15-19 Maiu n., iar examenul verbal în 8 și 9 Iunie n. c.

Imprumut național în România. Pentru acoperirea trebuințelor statului, în aceste zile, când în străinătate nu se pot face imprumuturi, a deschis guvernul român subscripțiuni pentru acordarea unui imprumut național de 150 milioane, oferit ca rentă amortisabilă, cu dobândă de 5 lei la sută și cu cursul de 84. Amortizarea se face în curs de 40 ani, iar guvernul în termen de șapte ani nu poate denunța imprumutul. În ziua primă de subscriere imprumutul a fost întreg acoperit, astfel, că la încheierea subscripțiunii va fi de două, trei, ori patru ori atâta subscris, cât face trebuința, ceea ce dovedește, că România se află în situație bună financiară.

† Dr. Ioan Popp. Eri, Joi, la orele 3 d. a. s'a făcut înmormântarea regretatului medic-colonel în retragere Dr. Ioan Popp, în prezența unui public numărös și ales. A fost de față, pentru a da mortului onorurile din urmă, aproape întreaga inteligență română sibiană, dăme și domni, anume: asessori consistoriali, în frunte cu Preacuvioșii Lor, Domnii Arhimandrit Dr. Ilarion Pușcariu și Dr. Eusebiu R. Roșca, profesori, directori și funcționari dela „Albina” și „Lumina”, domnul primar al orașului Sibiu, preoții din Rășinari, mulți ofițeri superiori, activiști în retragere, mulți medici etc. A dormit în Domnul a fost înmormântat cu onoruri militare. Dintre fiii de pe câmpul de război ai decedatului numai căpitanul Leonida Popp a putut lua parte la înmormântare. Actul înmormântării l'a oficiat domnul protopop Nicolau Togan, asistat de domnii Arseniu Banea, protopop onorar și Ioan Agărbiceanu, preot în Orlat. A cântat corul nostru seminarial, condus de domnul profesor T. Popovici. După prohod domnul protopop Togan a rostit o vorbire frumoasă, scoțând în ea la iveală meritele defunctului pentru tron, patrie și neam, apoi s'ierul acoperit cu numeroase cununi a fost așezat în carul mortuar, tras de patru cai, și dus la cimiteriul central, unde a fost așezat în sănul pământului spre vecinică a dăhnă a celui dispărut dintre noi. Odihnea căl Dumnezeu cu dreptii.

Imprumutul de război. La cassa de păstrare din Săliște s'au semnat până acum la al patrulea imprumut de război 271.500 coroane. Subscrierile sunt încă în curgere.

A murit mama lui Makensen. Vine știrea, că Duminecă a adormit lin în Domnul mama mareșalului german Makensen, în Deglanfeld, Prusia apuseană, în etate de 90 ani.

Predică în biserica noastră catedrală. Duminecă, în 1/14 Mai a. c. va predica în biserica noastră catedrală diaconul Dr. Gheorghe Comșa.

Distins de nou. Domnul protopresbiter militar Pavel Boldea, aflător pe câmpul de război dela începutul campaniei, a fost acum de nou distins, conferindu-i-se „crucea militară preoțască pentru merite, clasă I”, medalia de aur, pe care nu o au în armata austro-ungară decât trei preoți militari romano-catolici. Părințele Boldea s'a o poarte sănătos.

Mare scumpete și în București. Ca orice țară neutrală, România în decursul războiului actual a realizat enorm câștig bănesc. Dar o parte însemnată din câștigul acesta îl pierde prin faptul, că aproape toate mărfurile și articolele de cămin trebuie să le plătească cu prețuri înalte și întregite. Eată câteva prețuri ce se dau în capitală: O supă în restaurant costă un leu, carnea 1 leu și 80 bani, o friptură 3 lei; o bucată de prăjitură în cofetării optzeci de bani. Țigara 1 leu; țigărele, care la noi se vinde cu 4 fileri, în București costă 12 bani. O păreche de ghețe dela 70 lei în sus. Un rând de haine pentru bărbați două sute de lei. Dar se găsesc și lucruri ieftine, bunăoară: birja costă un leu. Nici laptele nu iese scump: în cafenele se plătește cu 25 bani păharul.

Ajutorul rusesc. Serie Journal de Genève: Numărul rușilor sosiți în Marsilia nu trece peste nouă mii. În drumul lor pe mare au fost însoțiți de japonezi, cari pentru a evita pericolele nu voiau să călătorească, decât noaptea. Așa se explică lungă călătorie și secretul transportării. Soldații ruși au venit în Franța neechipați. Așa după câtva timp vor putea fi trimiși la front.

Promovare. Dl George Moldovan din Sibiu, fiul fruntașului nostru meseries Teodor Moldovan, a fost promovat de Doctor în medicină la universitatea din Budapesta, în 6 Mai a. c.

Coifuri de oțel. Comandamentul italian are să introducă în luna lui Mai coifuri de oțel pentru ostași din toate armele. Pălăria cu pene a bersalierilor va fi asemenea înlocuită pe durata războiului.

Englezii prizonieri. Generalul englez Townshend, împreună cu alți generali căzuți în captivitate turcească la Kutelamara, au fost aduși la Bagdad. Ceilalți ofițeri prizonieri și soldați englezi vor fi transportați în același oraș.

Transportarea sârbilor. Se vestește că la Salonic au debarcat 45 mii de sârbi, aduși de pe insula Corfu. Moralul trupelor sârbești este mult decăzut. Soldații spuneau mereu grecilor dela Corfu, că au sângerat de ajuns și nu voiesc să se mai lupte pentru interesele străinilor. Până acum au dezertat peste o mie de soldați și ofițeri sârbi în Epirul grecesc. Au fugit de pe insulă cu ajutorul bărcilor de pescari.

Locomotiva din Germania. Zilele acestea au sosit 18 locomotive din Germania în România, care a comandat 50 de locomotive la fabricile germane. Celelalte 32 vor fi gata în curând și expedate.

Condamnați la moarte. Gazeta olandeză N. R. Courant spune, că tribunalele militare engleze, cari judecă asupra irlandezilor, au rostit până acuma sentință de moarte în mai mult de 150 de cazuri. În șirul condamnațiilor se găsesc aproape toți conducătorii mișcării muncitorilor irlandezi.

Fără carne. În lipsa aproape completă de carne s'au introdus în Odesa, în Sebastopol și Petrograd trei zile pe săptămână fără carne.

Războiul Irlandez. Un inginer spaniol, sosit din Dublin, povestește următoarele: Orașul Dublin este plin de soldați englezi. Trupe nouă sosesc fără întrerupere. Flacărele înăbușite ale războiului irlandez au să izbucnească și mai violent. Anglia este necesită să-și țină o armată permanentă în Irlanda. De câte ori Dublinul primea știri despre victoriile puterilor centrale, locuitorii de acolo le serbau cu entuziasm. Când englezii și-au pierdut câteva mari vase de război, bucuria dublinezilor era de nedescris. Ziua, în care trupele engleze au trebuit să se retragă dela Dardanele, a rămas o zi neuitată. Irlandezii se luptă cu fanatism pentru dreptatea cauzei lor: libertatea și independența Irlandei.

Mulțumită. Domnul Dr. Ilie Beu, medic în Sibiu, a donat pentru ajutorarea copiilor săraci dela școala centrală din loc diurnele primite ca deputat sinodal, în sumă de 20 coroane, pentru care donație i se aduce mulțumită și pe calea aceasta.

În amintirea iubiților răposați. Doamna Irina Fincu n. Zehan, cu prilejul împlinirii anului al 5-lea dela moartea iubitului său frate Vasile, fost student în Blaj, decedat la 11 Maiu 1911, dăruiește într-o vecinica lui odihnă 5 cor. la Legatul Dr. I. Boreia pentru ajutorarea copiilor săraci din Săliște, aplicați la meserii. Pentru prinos exprimă sincere mulțumiri, Victor Tordășian, presidentul „Reuniunii sodalilor Români din Sibiu”.

Italianii nu sânt de loc mulțumiți. Vremea s'a îndreptat pretutindeni, chiar și pe frontul italian. Generalisimul Cadorna nu mai poate raporta compatrioților săi despre grozăvia lăvinelor, despre ninsori până în brâu, care împiedecă toată activitatea războinică într-o „desrobire” fraților. Cu toate acestea fantazia lui Cadorna lucrează și acum, anunțând succese și biruințe, în scop de a inspira încredere și curaj în sufletele poporului italian. Se împlinește anul, de când Italia se războiește în sec. Ziarele elvețiene află, că demonstrațiile împotriva războiului se înmulțesc zi de zi. Măsurile autorităților și arestările nu ajută nimic. Nemulțumirea se întinde în cercuri tot mai largi. Oamenii din Italia recunosc acum, că s'au înșelat rău în puterea de rezistență și în organizarea dușmanului. Primarul Romei, ducele Colonna, a declarat unui financier american, că poporul italian este nevinovat în războiul acesta pripit: Italia s'a încrezut prea mult în conducătorii săi.

Teatru.

Sâmbătă și Duminecă, în 13 și 14 Mai, se reprezintă opereta nouă: *Dama în roșu*, jucată cu mare succes în Viena și în alte orașe.

Semnați la al patrulea imprumut de război!

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de cl. II Vingard, să publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român.”

Venitele sunt cele fasonate în iab. B. pentru întregirea dela stat.

Concurenții să-și aștearnă cererile instruite conform normelor în vigoare, în termenul prefript, subsemnatului oficiu protopresbiteral, și până inclusive 8 zile înainte de alegere să se prezinte poporului în biserică spre a cânta, respective a celebra și cuvânta.

Sebeș, 15/28 Aprilie 1916.

Oficiul protopresbiteral al Sebeșului:

Sergiu Medean
protopresbiter.

AVIZ.

Avem onoare a aduce la cunoștință, că depozitul nostru de *mobile* și *atelierul de tapezier* se află tot în *strada Orezului Nr. 27.*

66 5-6

Cu toată stima:

Horger & Kepp.

In editura comisiei administrative a tipografiei arhidiecezane, în traducere românească, făcută de dl Teodor V. Păcățian redactorul „Telegrafului Român” a apărut

Evangelia ca bază a vieții,

celebra lucrare a lui G. S. Petrow, în care carte sunt tratate cu multă putere de convingere temele următoare: *Principiile fundamentale ale civilizațiunii. Educarea omului în spirit creștinesc. Degenerarea morală. Sublimitatea evangheliei. Împărăția lui Dumnezeu.*

Se află în depozit spre vânzare la *Librăria arhidiecezană din Sibiu.* Prețul unui exemplar e 1 cor. 50 fileri plus 5 fileri porto poștal.

Revânzătorilor li se dă 20% rabat.

În „Biblioteca meseriașilor români” au apărut:

- Nr. 1. A. Kotzebue: Nepotul răsfățat, farsă în 5 acte (după o traducere a lui Ioan St. Șulțiu, prelucrată de T. V. Păcățian) — 60
- Nr. 2. I. Nestroy: Fribegii, comedie din viața meseriașilor în două acte, localizată de Dr. Seb. Stanca. — 50
- Nr. 3. Carol F. Pfau: Tânărul editor, îndreptar pentru începători și pentru cei ce voesc a se ocupa cu editura, trad. de Radu P. Barcianu. — 60
- Nr. 4. Ioan Lupean: Bucovină n'a învățat și umblă la înșurat, sau Vlăduțul mamei. — 40
- Nr. 5. Iuliu Crișan: Carierele vieții. Partea I. Carierile economice, industriale și comerciale. — 60
- Se pot procura dela *Librăria arhidiecezană, Sibiu.*

A apărut în editura comisiei administrative a *tipografiei arhidiecezane:*

R. Ruiz Amado:

Secretul succesului

convorbiri teoretice și practice cu tinerii de 15—20 ani, traducere de **Vasile Stan**, profesor la seminarul „Andrian”. Cuprinsul: *Succesul și fericirea. Problema succesului. Idei atavice. Zeificarea succesului. Zodia. Perioada fatală. Planul de luptă. Nu fumezi? Inocă o țigaretă...? Păhărelele de beutură. Vorbele obscene. Steagul celor șapte voinici. Timpul e aur. Lectura. Jocurile. Sportul. Prietini. Cavalierism și Donchișotism. Viermele neadormit. Orientări. O putere... Nobletea adevărată. Inclinațiile și destoiniciile. Concurența socială. Capitalul celor desmoșteniți. O obiecțiune și o părere. Chemarea dumnezeiască. Munca împărțirea timpului. Statornicia. Împărțește ca să învingeri. Puterea de sus Adas. Sfaturile unui părinte către fiul său*

După cum se vede din acest cuprins bogat, **Secretul succesului** e o contribuție însemnată la literatura noastră pentru tineret, astăzi destul de săracă.

Se află în depozit spre vânzare la *Librăria arhidiecezană din Sibiu*, exemplarul broșat (280 pagini format 8°) cu 2 coroane.

Revânzătorilor se dă un rabat de 20%.

A apărut și se află de vânzare la *Librăria arhidiecezană în Sibiu:*

Frumoasa din Nor

și alte povești

de

E. Hodoș.

Prețul 250 cor. + porto 20 bani.

A apărut

în editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane

Carte de rugăciune,

în care se cuprind: *Rugăciune de dimineață; rugăciunea sfintei treimi; rugăciune către Dumnezeu Fiul; Psalmul „Miluește-mă Dumnezeule”, etc.; rugăciunile mesei; Simbolul credinței; rugăciune de seară; rugăciune către Dumnezeu Tatăl; rugăciune către născătoarea de Dumnezeu; rugăciunea sfintei cruci; rugăciune către domnul nostru Iisus Cristos și rugăciune la nenorociri și alte necazuri.*

Se află în depozit spre vânzare la *Librăria arhidiecezană*, și se vinde legată în coloare roșie și vânată cu 20 fileri.

Format plăcut, mic, pentru a se putea purta și în buzunar.

Preoților, profesorilor și învățătorilor, la comanda de cel puțin 50 exemplare, pe lângă achitarea prețului sau expedarea cu rambursă, li se dă 20% rabat.

Este o carte de rugăciune foarte cores-punzătoare nu numai pentru trebuințele sufletești ale ori căruia creștin, ci și ca dar la copii, precum și pentru ostașii din război, atât după cuprins, cât și după format și exterior

In editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane a apărut:

Mărturisirea ortodoxă

a bisericii catolice și apostolice de răsărit

revăzută la însărcinarea comisiei, după traducerea arhimandritului Filaret Scriban, de **Dr. Pavel Roșca**, prof. sem., cu binecuvântarea Excelenței Sale a Înaltpreasfințitului Domn Arhiepiscop al Transilvaniei și Metropolit al R. mănților gr. or. din Ungaria și Transilvania **Ioan Meșianu**.

Revizuirea e făcută pe baza textului cel mai autentic al scrierilor simbolice publicate de prof. dela facultatea teologică din Atena **I. E. Mesolora**, sub titlul: „*Τὰ συμβολικὰ βιβλία*”. Atena. 1883.

In aceasta ediție, bine îngrijită și din punct de vedere al limbii, pe lângă „Prefața” revăzătorului în care se indică istoricul edării acestei cărți simbolice și izvoarele considerate, se publică și o parte din „Precuvântarea” arhimandritului Filaret Scriban, dimpreună cu biografia mitropolitului Petru Movila, precum și aprobările patriarhale referitoare la aceasta carte simbolică.

Se află în depozit spre vânzare la *Librăria arhidiecezană* și se vinde broșată, cu prețul de 2 cor. 50 fil.

Revânzătorilor li se dă rabat 20%.

„CREDITUL”,

instituit de credit și economii, societate pe acțiuni în Zernești.

takarék- és hitelintézet részvénytársaság Zernest.

Convocare

la

a XII-a adunare generală,

a institutului de credit și economii, societate pe acțiuni „CREDITUL” în Zernești, ce se va ținea **Duminecă, în 28 Maiu st. n. 1916** la 3 oare după amiază în localul institutului, la care sunt invitați cu toată onoarea toți domni acționari a se prezenta în sensul §-lui 20 din statutele societății.

Obiectele de pertractare sunt următoarele:

1. Alegerea a 2 notari și 3 verificatori.
2. Raportul direcțiunii și a comitetului de supraveghere.
3. Statorirea bilanțului și a împărțirii profitului.
4. Întregirea direcțiunii prin alegerea a 1 membru.
5. Alte propuneri eventuale.

Zernești, în 25 Aprilie 1916.

(69) 1-1

Direcțiunea.

Bilanț la 31 Decembrie 1915.

Active—Vagyon.	Mérleg számla 1915. év. dec. hó 31-ével.		Passive—Teher.	
	K	f	K f	
Cassa în număr — Pénztári készlet	22,813	06	Capital societar: 1,600 acții à K 100 —	
Capitale elocate la alte bănci — Kőve- telés bankoknál	84,626	09	Részvénytőke	160,000—
Cambii de bancă — Váltók 556,877 16			Fond general de rezervă —	
Credite camb. cu ac. hipot.			Általános tartalék	46,300—
— lelzálogos váltók	114,074—		Fond special de rezervă —	
Credite personale — Kőtelez- vények	99,121 39	770,072-55	Külön tartalék	488 45
Efecte — Értékpapírok	8,075—		Fond de pers. — Nyugdíj alap	7,350—
Realități — Ingatlanok	16,360—		Fond cult — Művelődési alap	7,000—
Diverși debitori — Különböző adósok	14,747 70		Depuneri spre fructificare — Betétek	666,018 30
			Depozite de cassa — Pénztári betétek	2,167 94
			Dividendă neridicată — Fel nem vett oszt. Creditori — Hitelezők	789—
			Interese transitorii anticipate — Átme- neti kamatok	223 40
			Profit curat — Tiszta nyereség	4,481 29
				20,425 39
		915,193 77		915,193 77

Profit și Pierdere la 31 Dec. 1915.

Debit—Tartozik.	Veszteség és nyereség-számla.		Credit—Követel.	
	K	f	K	f
Interese — Kamatok: pentru depuneri spre fructificare — Kamatok betéti után	33,246-44		Interese — K-matok: dela cambii de bancă — váltók után	52,775-93
Spese — Költségek: salarii — fizetések	2,800-—		dela cred. cam. a ac. hip. — Jelzálogos váltók után	5,796-95
chirii — házbér	440-—		dela credite personale — Kötelezvények után	8,196-48
spese diverse — különféle költségek	3,786-79	7,026-79	dela can. elocate la alte bănci — Kőv bankok. után	1,316-09
Contribuiri — Adó: directă — egyenes adó	10,157-52		dela efec. — Értékpap. után	210-—
10% dela interese de de- puneri — Adó tökesített ka- matok után	3,424-64	18,582-16	Provizioni — Jutalékok	6,985-33
Profit curat — Tiszta nyereség	20,425-39			
		75,280-78		75,280-78

Zernești, în 31 Decembrie 1915.

Garoiu m. p., preș. Iancu Meșianu m. p., dir. ex. Pană m. p., contabil Ioan Dan m. p.
Ioan I. Comșia m. p. Constantin Proca m. p. Moise Micu m. p. Ioan Ioan m. p.

Comitetul de supraveghere: — A felügyelő bizottság:

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină rezulă și în consonanță cu registrele principale și auxiliare. — Aulított felügyelő bizottság jelen számlákat megvizsgálván teljes rendben s a szabályszerűen vezetett könyvekkel megegyezőnek és helyesnek találtuk.

Zernest 1915. évi december hó 31 én.

Ioan Strevoiu m. p., preș. Ioan Sperchez m. p. Bucur Metian m. p. Ion St. Colosin m. p.

Revăzut și aflat în ordine: Iosif Oncioiu, revizor expert al „Solidarității”.

Publicațiune.

Serviciu de noapte cu schimbul la farmaciile din orașul Sibiu.

P. T. locuitorii Sibiului de sus încunoștiințați, că dela **I. Maiu a. c.** s'a introdus cu concesiunea autorităților serviciul de noapte cu schimbul. Prin urmare în **fiecare lună** serviciul de noapte îl va ținea numai o **farmacie** din cele 3 din orașul de sus cu schimbul, dela orele **8 seara până la 7 dimineața** pentru cazuri urgente. Farmacia care ține serviciul de noapte, va face vizibil acest lucru prin jurnal, și prin o tablă pe care va sta scris „**Serviciu de noapte**” „**Nacht dienst**”. Bine înțeles toți Domni medici cât și p. t. populațiunea vor fi înștiințați în **fiecare lună** la timp, care farmacie prevede serviciul de noapte. Publicul este rugat deci ca să-și cumpere medicina de cu zi și numai în cazuri grele să se folosească de „clopot de noapte”.

In cursul lunii lui Maiu face serviciu de noapte în orașul de sus farmacia lui

I. C. Molnar, Strada Cisnădiei Nr. 59.

Sibiu, 27 Aprilie 1916.

Farmacia I. C. Molnar, str. Cisnădiei 59.

Farmacia Guido Fabrițius, Piața mică 27.

Farmacia Carl Müller, Piața mare Nr. 10.

Farmacia Emil Wermescher, Piața mare 7.